

Alman Korsan Partisi Bilişim ve İnternet Temelli Hürriyeti Savunan Yeni Siyasi Oluşum

Ahmet Salih İKİZ

Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla

Özet: Bu çalışmada İsveç'te 2006 yılında kurulan ve daha sonra da kurulduğu Almanya'da kısa süre içinde ciddi oy artışı sağlayan Korsan partisi oluşumu amaçları ve evrimi açıklanacaktır. Parti programında bilgisayar yazılım programlarının telif haklarının süresinin kısaltılması, internet üzerinde her türlü sansürün kaldırılarak özel hayatın korunması ve internetin bireylerin özgürce fikirlerini belirtebilecekleri yeni bir demokrasi ortamı olması temel amaçlar olarak sıralanmıştır. Özellikle genç kuşak seçmenler herhangi bir ideolojik altyapısı olmayan bu siyasi oluşuma seçimlerde destek vermişler ve yerel seçimlerde %10a yaklaşan oy oranına ulaşmışlardır. Bazı siyaset bilimciler bu yeni oluşumu bilgi toplumunda yeni dijital devrimin başlangıcı olarak kabul etmişlerdir. Diğer taraftan bu oluşum siyaset bilimi teorisinde flash parti olarak adlandırılan ve sistem eleştirisine dayalı basit propaganda ve sloganlarla ayakta duran siyasi ömrü kısa bir parti olarak da görülebilir.

1. Giriş

1648 yılında yapılan Westfalya anlaşması Avrupa'da yeni modern dönemin ortaya çıkmasına yol açmıştır. İmparatorluklar çağının sona ermesi ulus devletlerin egemen güç olarak ortaya çıkmalarına sebep olmuştur. Avrupa'nın dönemin dominant gücü İngiltere merkezli gelişmelerden etkilendiği açıktır(1). Bu süreç 20' Yüzyılın başlarında Osmanlı imparatorluğunun siyasi egemenliğinin sona ererek bünyesinden birçok ulus devleti ortaya çıkarması ile son bulmuştur.(2) Ulus devletin ortaya çıkmaya başlaması iktidarı elde etmek isteyen farklı sosyal katmanların politik eşgüdümünde siyasi gruplaşmalara gitmelerine yol açmıştır. Siyasi gruplaşmalar aynı bölgeden gelen veya benzer çıkarları benimseyen kişilerin fikir kulüpleri vasıtası ile örgütlenmesi ile siyasi oluşumlar ortaya çıkmıştır. Siyasi parti oluşumları 1850 yılı sonrasında günümüze benzer şekilde görülmeye başlandı. Ülke parlamentolarında kurulan parlamento grupları zaman içinde siyasi partilere dönüştü. Bu partilerin oluşturduğu seçim komiteleri de bu grupların halkla temasını sağladı.(3) Siyasi partiler seçmen ve parti arasında temsil işlevi görmüş ve deneyimli bireylerin politik temsilini sağlamışlardır. Aynı menfaat gruplarından bireyleri birleştirerek ülke yönetimine uygun politika önerileri getiren siyasi partiler seçimlerdeki başarıları sonucunda hükümet kurarak parti programlarındaki politikalar doğrultusunda ülkeleri yönetme işlevini yerine getirmektedirler. Siyasi partilerin bu ilk örnekleri Batı tipi demokratik yönetimin gelişmesinde oldukça önemli rol oynamıştır. Fikir ve ideolojilerini ülke yönetiminde etkin hale getirmek isteyen siyasi partiler ideolojik olarak muhafazakâr, sosyalist veya faşist düşünce iklimine göre ayrılabilirler. Günümüz tipolojisinde ise siyasi partiler kadro ve kitle partileri, temsil ve bütünleşme partileri, hepsini yakala partileri, seçimlere dönük veya profesyonel, kartel ve modern partiler olarak ayrımlanabilir. Bu tipolojiye göre parti türlerini kısaca özetleyelim.

Kadro ve kitle partileri: Kadro partileri 19' Yüzyılda parlamento içinde ortaya çıkmış, seçkinci, kişisel ilişkiler ağına bağlı partilerdir. Bu partiler belirli bir kitleyi iktidarda tutmak amacı güttükleri için güçlü bir parti örgütleri yoktur. Kitle partileri 20' Yüzyılda parlamento dışında ortaya çıkmışlardır. Bu partiler ideolojik yönleri kuvvetli ve güçlü örgüt yapısına sahip olan partilerdir.

Temsil ve bütünleşme partileri: Temsil partileri parlamento seçimlerinde en yüksek oyu almak için kitlelerle iletişim kurarlar. Amaçları kitleleri değiştirmek değildir. Bütünleşme partileri ise parti politikaları ile kitleleri dönüştürmeyi amaçlarlar.

Hepsini yakala partileri: Seçimlerden galip çıkmak amacı ile geniş kitlelere ulaşmak isteyen bu partiler ideolojik bagajlarını boşaltmış siyasi partilerdir. Belirli bir sınıf veya kesimin çıkarlarını savunmak yerine tüm ülke geneline uygun politik bir söylem geliştirerek seçimlerde en yüksek oyu elde etmeyi amaçlarlar. Özellikle İngiliz İşçi partisi ve Muhafazakâr partisi buna en uygun örnektir.

Seçimlere dönük profesyonel, kartel ve modern kadro partileri: Seçimlere yönelik profesyonel partiler profesyonel yöneticiler tarafından kurulmuş, örgüt yapıları zayıf ve finansmanları üye aidatlarından ziyade belirli çıkar gruplarından sağlayan partilerdir. Kartel partileri dağınık ve geniş bir seçmen kitlesini kendine çekmek için seçim dönemlerinde daha çok etkileşime geçen ve devlet destekleri ile hayatini sürdürülen sivil toplumla ilişkisi kesik partilerdir. Modern kadro partileri klasik kadro hareketinin yeni türevleridir. Düşük sayıda üyeye sahip bu partiler profesyonel liderler tarafından yönetilirler.

Bu tipolojiye ek olarak son yıllarda İngiltere'de flash parti olarak adlandırılan geçici tür siyasi hareketler de Kıta Avrupa'sında sıkça yaşanmaktadır. Palgrave Karşılaştırmalı Politika sözlüğü bu siyasi hareketi şöyle tanımlamaktadır. Toplumda yüksek vergi oranları veya göçmen işçi gibi konulardaki

rahatsızlıklar üzerine kurulu tepki mesajları içeren politik söylemlerde bulunan siyasi partilerdir. Genellikle kısa ömürlü olurlar. Yöneticileri popülist mesajlar veren tecrübesiz siyasetçilerdir. Bu partiler bazı söylemleri nedeni ile kanuni sınırlarda faaliyet göstermekte sıkıntı yaşarlar.

Bu ayrımlar parti yöneticileri ile hedef kitlesi arasındaki politik eklemlenme ile ilgilidir. Batı demokrasisi kökenli bu ayırım ülke ve bölgelere göre farklılık arz etmektedir.

Avrupa kıtası kaynaklı iki dünya savaşı sonrasında Batı demokrasileri Avrupa Birliği kuruluşunu sağlayarak ulus devletten yeni bir düzene geçme yoluna girmişlerdir. Bu dönemde siyasi partiler farklı baskı gruplarının desteği ile sağ ve olarak ayrımlanarak farklı yönetim politikalarını ülkelerde düzene koymuşlardır. Özellikle 1990'lı yıllarda tek kutuplu Dünya düzenine geçilmesi siyasi partilerin yapısında bir değişim yolu açmıştır. Kapitalist, liberal ekonomik düzenin küreselleşme ile birlikte bütün ülkelerde yeknesak ve tekdüzeliğe bir geçişi sağlaması söz konusu olmuştur. Bu dönemi Eric Hobsbawn milliyetçi paradigmanın aşıldığı ve siyasi oluşumların da ulus devletin etkilerinin zayıfladığı bir şekle döndüğü bir süreç olarak açıklamıştır. Buna başlıca sebep büyük çokuluslu şirketlerin ortaya çıkarak ülke politikalarını etkileme yoluna girmesi ve devlet hizmetlerinde özelleştirmenin siyasi partilerin ideolojik yapılarını aşındırmasıdır. İkinci Dünya savaşından ama özellikle 1960'lardan beri temel birimleri her çaptaki milletler üstü ya da çok uluslu şirketler olan uluslararası görünümde köklü dönüşümler ve buna denk düşen biçimde, pratik nedenlerle hükümetlerin denetimi dışında kalan milletlerarası ekonomik işlem merkezleri ve ağlarının gelişmesi milli ekonomilerin rolünü zayıflatmış ve hatta tartışılır hale getirmiştir.(4) Anlaşılacağı gibi bu süreçte içi boşaltılmış nüveler haline gelen devletlerde siyasetin alanı sınırlı ve göreceli olmuştur. Parlamenter sistemin karar almada yavaş işlemesi ve etkisiz hale gelmesi de siyasal sistemin alt sistemi olan yönetim sistemini olumsuz etkilemektedir.(5)

Küreselleşme dalgası içerdiği teknolojik gelişme ile ülkelerin sosyoekonomik yapılarını da etkiledi. Ülkeler arasında iletişim günümüz teknolojileri ile oldukça hız kazandı. Ulaşım ve iletişim maliyetlerinin kısılması ve efektif hale gelmesi kitlelerin arasındaki ilişkilerde önemli dönüşüme yol açtı. Siyasi parti ve gruplar bu dönüşüme ayak uydurmakta güçlük çektiler. Bilgisayar ve iletişim devrimi sonucunda hükümetlerin büyük bilgi miktarlarını toplama ve elde etme tekeli kırıldı. İktidarı daha çok insana ve gruba yayarak hiyerarşileri bozdu. Fiziki veya biçimsel bir varlık inşa etmeden yaratılan şebekeler diğer örgütlenme tarzlarının yerini aldı.(6)

Siyaset biliminde iktidar amacı güden grupların temsilcisi olan siyasi partiler içinde yaşadığımız yüzyılda bilgi toplumu ve yeni medya düzeni etkisi ile ideolojik yapı ve içerik açısından önemli değişiklikler

geçirmişlerdir. Bu dönem hem neo milliyetçi partilerin oluşumuna ve hem de geleneksel muhafazakâr ve demokrat parti yapılarından farklı politikaları savunan siyasi oluşumların önünü açmıştır.

2. Almanya'da Siyasi Partiler

2' Dünya savaşı sonrası Alman siyasi partileri merkez sağda iki ve merkez solda bir siyasi parti oluşumu ile birkaç on yıl iktidarda kaldılar. Aşırı sağ iktidarın yarattığı travma sonrası ülke uzun süre sosyal piyasa ekonomi adı verilen karma kapitalist sistem ile idare edildi. Merkez sağda CDU ve CSU ve merkez solda SPD vardır. Bu hem savaş sonrası ekonomik kalkınmanın sağlanmasına ve hem de siyasi sistemde keskin ayrımların olmamasına yol açtı. Bu partilere 1980 sonrası dönemde Yeşiller 90 hareketi ve yakın geçmişte Hür Demokrat Parti ve Sol Parti eklendi. Bu partilerin içinde en etkili olanların başında gelen olan Hıristiyan Demokrat Birliği CDU, ikinci Dünya savaşı sonrasında bir grup Katolik ve Protestan tarafından kuruldu. Serbest piyasa ekonomisi temeline inanan bu partinin en önemli ismi eski başbakan Konrad Adenauer idi. Bugüne değin en uzun süreli olarak iktidarda kalan parti Hıristiyan değerlerini serbest piyasa ekonomisinde sosyal katkılar yaparak başarı sağladı. Diğer merkez sağ parti Hıristiyan Sosyal Birliği CSU, Almanya'nın Bavyera eyaletinde faaliyet göstermektedir. CSU iktidarda sürekli ortaklık yaptığı CDU'ya göre daha muhafazakâr bir partidir. Siyasi söylemleri ve politikaları benzer bu iki parti halen Almanya'da önemli yer tutmaktadır.

Almanya'da merkez sol parti olan Sosyal Demokrat Parti SPD kökleri 19' Yüzyılın sonlarına dayanan bir partidir. Bu parti ilk kuruluş yıllarında Marksist bir yapıda iken kitle partisi olmak amacı ile bu ideolojik yapısını kırmıştır. 2' Dünya savaşı sonrası Avrupa Birliği ve NATO karşıtı politik çizgisinden uzaklaşan SPD bilinen liderleri Willy Brandt ile bir dönem iktidara gelmiştir. SPD izlediği politikalar ile göçmenler konusunda daha ılımlı olmuştur. Yeşiller hareketi özellikle 1980'lerin ortasından itibaren siyasi arenada görünmüştür. Nükleer enerji karşıtı, çevreci bir politik ajandası olan bu grup değişik dönemlerde SPD ile iktidar ortağı olmuştur. İçinde Türk siyasetçileri de barındıran bu hareket son yıllarda siyasi yaşamda klasik çizgiden bir kayma yaratmıştır. Joscha Fischer ve Cladua Roth partinin önde gelen isimlerindedir.

3. Alman Korsan Partisi ve İnternet Hürriyeti üzerine Politik Söylemi

Çok kısa bir ömrü olan Alman Korsan Partisi Kıta Avrupa'sındaki benzer isimli partilerle aynı siyasi çizgide bulunmaktadır. Parti programı internet kullanımının ülke çapında geniş bantta ve ücretsiz olması gereğini ilk ve temel ilke olarak ele almıştır. Bu durum klasik sağ ve sol siyasi partilerin ekonomik

kalkınma, işsizlik ve ülke savunması öncelikli siyasi söylemlerinden oldukça farklıdır. İnternet ve medya alanında telif haklarının süresine ve kapsamına sınırlama getirilmesi ise özellikle yazılım özgürlüğü üzerindeki sınırlar ve yüklerin kaldırılması olarak yorumlanmaktadır. Tüm kamusal alanlarda kablosuz internet sağlanması ise toplumun tüm kesimlerine aynı hizmetin verilerek dijital farklılaşmanın azaltılmasını sağlayacaktır. Dijital telif hakları yönetimini sınırlayarak ve devletin açık lisanslarının kapsamını genişleterek bireylerin daha önce ücretli olarak sağlayabildikleri tüm verileri ücretsiz olarak elde etmeleri sağlanması da parti manifestosunda önemli yer tutmaktadır.

Ekonomi alanında parti vergi adaleti sağlamak için yüksek gelirlilere vergi artışı sağlamayı ve düşük gelirlilere vergi avantajı vermeyi temel almıştır. Bir tür Robin Hood vergisi ile kesimler arasında gelir transferi sağlamayı amaçlamaktadır. İşsizliğin mikro kredi uygulamaları ve küçük ölçekli işletmelerin desteklenmesi ile azaltılacağını savunan bu parti Avrupa'da son yıllarda önemli sorunlara yol açan finansal kesim krizi konusunda tamamen farklı bir çizgide bulunmaktadır. Büyük bankalara yönelik kurtarma politikalarına son verilmesini savunarak bunun toplumsal verimsizliğe yol açtığını savunmaktadır. Avrupa ülkelerinde sanılanın aksine oldukça köklü geçmişi olan bir milliyetçi söylem vardır.(7) Geleneksel ırkçı söylemden farklı olarak göçmen işçi politikasında seçici olmayı ve bilişim sektöründeki avantajlardan yararlanmak için politikanın gevşetilmesini önermektedir.

Sivil haklar konusunda AKP güvenlik söyleminden oldukça farklı noktadır. Özel hayatın ihlalinin korunması amacıyla toplumsal gözetimin sınırlandırılması ve kişisel verilerin paylaşımına sınırlama getirilmesini savunmaktadır. Buna göre binlerce güvenlik kamerası ile bireysel hayat açık bir şekilde ihlal edilmekte ve suç takibi adı altında bireylerin mahremiyetine girilmektedir. Benzer söylem internet üzerinde tüm sansür ve kısıtlamaların kalkmasının savunulmasında da görülmektedir. İnternet sansürünün bireysel kısıtlama getirdiğinin ve eyleme dökülmek koşulu ile herhangi bir suç oluşturmadığı savunulmaktadır. İnternet temelli suçlar ile internet takibi arasındaki sınırın bireysel özgürlüklere en az kısıtlama getirecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

Partinin belki de en önemli tekliflerinin başında seçme yaşının 16'ya indirilmesi gelmektedir. Bu parti programında gençlerin toplumda karar almada daha aktif yer almalarını sağlamak amacı ile savunulmaktadır. Avrupa genelinde genç nesilde ideolojik temelli siyasi oluşumlara yönelimin düşmesi ve internet teknolojileri ile desteklenmiş bu tür yeni oluşumlara yönelik ilginin olması bu politikanın ardında yatan asıl sebepleri açıklamaktadır. İktidara

gelmek için gerekli başlıca seçmen kitlesi genç kuşak olması nedeni ile bu savunulmaktadır.

4. Sonuç

AKP oldukça yeni bir oluşum olmakla birlikte son yerel seçimlerde bazı eyaletlerde %10'u geçen oranda oy almayı başarmıştır. Farklı söylemi, yeni ve farklı olan genç kuşak yöneticileri buna yol açmıştır. Bununla birlikte bu oluşumun geleceği üzerine siyaset bilimcileri farklı noktalarda bulunmaktadır. Bu siyasi oluşumun çalışmanın ilk kısımlarında belirtilen flash parti türü bir oluşum olduğu ve yükseldiği hızla yok olacağı bir kesimin temel argümanıdır. Bu nedenle, güvenlik ve ekonomi konularında oldukça sığ muğlak ve popülist söylemler kısa dönemli ilgi çekse de uzun dönemde hele de iktidar parçası olduğunda bir şey ifade etmemektedir. Ayrıca parti yöneticilerinin profesyonel olmayan, genç, tecrübesiz ve yönetim ve halkla ilişkiler konusunda sınırlı bilgiye sahip olmaları gelecekte sıkıntılara yol açabilecektir. Diğer taraftan Yeşiller hareketinin de ilk ortaya çıkışının bu tür marjinal söylemler ile olduğu bilinen bir gerçektir. 1980'lerin başında hiç kimse Yeşiller hareketinin siyasi iktidar ortağı olacağını düşünmezken son on yıldır bu siyasi oluşum Alman siyasi hareketinin temelinde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Bunun başlıca sebebi hareketin zamanla evrilerek bir kitle partisi haline gelmesidir. Önümüzdeki dönemlerde yerel eyaletlerde elde edilecek başarılar bu hareketin sonucu konusunda önemli ipuçları verecektir.

5. Kaynakça

- [1] Immanuel Wallerstein, Modern Dünya Sistemi, Cilt 1, Yarıncı yayımları, 2010, İstanbul, s'281
- [2] Ahmet Eyicil, Siyasi Tarih, Gün yayıncılık, 2005, Ankara, s'189
- [3] Mümtaz er Türköne, Siyaset, Opus yayımları, 2010, İstanbul, s'256.
- [4] Eric Hobsbawm, Milletler ve Milliyetçilik, Ayrıntı yayımları, 2006, İstanbul, s'215
- [5] Ahmet Hamdi Aydın, Yönetim Bilimi, Seçkin yayımları, 2008, Ankara, s'197
- [6] David Held, Küresel Dönüşümler, Phoenix yayımları, 2008, Ankara, s'248
- [7] John M. Hobson, The Eurocentric Conception of World Politics, Cambridge University Press, 2012, Cambridge, UK,